

C.E.I.P. PEDRO BARRIÉ DE LA MAZA

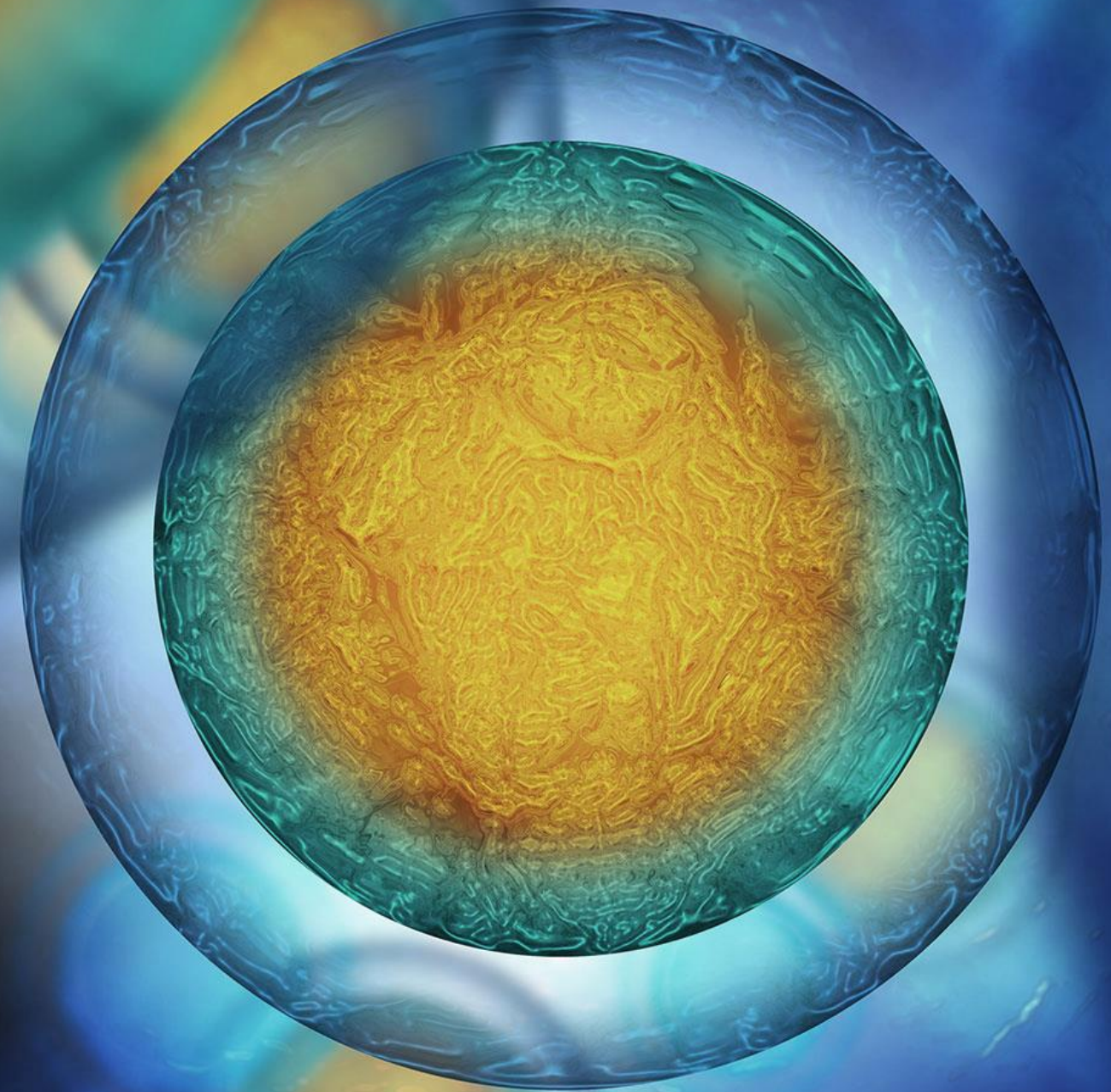
Proxecto de investigación do
alumnado de 6º C

Curso escolar 2018/2019

A VIAXE DO BEAGLE

Todo o proxecto está aloxado
no blog de aula

Mundego

ÍNDICE

0. TEMÁTICA DA INVESTIGACIÓN.
1. INTRODUCCIÓN.
 - a. Contidos traballados.
 - b. Desenvolvemento das competencias clave.
2. CALENDARIO DE TAREFAS.
 - a. Relación das tarefas máis importantes realizadas polo alumnado.
3. BREVE DESCRICIÓN DO PROCESO DE DESEÑO.
 - a. Alumnado e profesorado participante.
4. DOCUMENTACIÓN ELABORADA PARA O ALUMNADO E PROFESORADO.
5. RECURSOS EMPREGADOS PARA A INVESTIGACIÓN.
6. DIFUSIÓN DE TRABALLOS ENTRE A COMUNIDADE EDUCATIVA.
7. AVALIACIÓN DO PROXECTO.
8. FUNCIÓN DA BIBLIOTECA ESCOLAR EN TODO O PROCESO.

Temática da investigación

A viaxe do Beagle ten a súa orixe nun proxecto da biblioteca do centro. Este curso escolar, o CEIP Pedro Barrié de la Maza, iniciouse na aventura de propor una temática conxunta para traballar distintos contidos curriculares. O tema das VIAXES foi o eixe co que tentamos que o noso alumnado participase de xeito activo en diferentes actividades propostas polo equipo da biblioteca.

Cada aula decidiu embarcarse na súa viaxe e os rapaces e rapazas de sexto, co gallo de comezar o tema dos seres vivos, mergullouse no descubrimento dun viaxeiro moi especial: Charles Darwin. A través da figura deste naturalista, traballamos diferentes contidos, fomentando o desenvolvemento das competencias clave e a formación nunha educación en valores.

1. Introducción

- Contidos curriculares traballados.
- Desenvolvemento das competencias clave:
 - Comunicación lingüística (CCL).
 - Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT)
 - Competencia dixital (CD)
 - Aprender a aprender (CAA)
 - Competencias sociais e cívicas (CSC)
 - Sentido da iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)
 - Conciencia e expresións culturais (CCEC)

	CONTIDOS CURRICULARES	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS TRABALLADAS
CIENCIAS DA NATUREZA	Iniciación á actividade científica.	Coñecer e traballar o método científico.	CMCT, CAA, CSIEE.
	Realización de proxectos de investigación.		
	Elaboración de textos para presentación de conclusións.	Buscar datos, seleccionar información e comunicar resultados en distintos soportes.	CCL, CD, CSC.
	Os seres vivos: clasificación e características.	Identificar e explicar as características dos seres vivos.	CMCT, CAA, CSC, CCEC.
	Valoración e respecto cara o medio ambiente.	Seleccionar estratexias para a protección do medio natural.	
	Protección e coidado dos animais domésticos.	Identificar as necesidades e coidados dos animais domésticos.	
	Os animais en perigo de extinción.	Coñecer diferentes especies animais en perigo de extinción e o xeito de protexelas.	
	O papel de muller na ciencia.	Ser conscientes da importancia da muller na ciencia ao longo da historia. Descubrir diferentes mulleres científicas.	CCL, CSC, CSIEE.
CIENCIAS SOCIAIS	Propostas de traballo que xurdan das hipóteses do entorno inmediato.	Realizar traballos de investigación que teñan a súa orixe na contorna.	CCL, CMCT, CAA, CSIEE.
	Desenvolvemento de problemas da contorna, tentando acadar unha solución e fomentando un proceso de investigación.		
	O traballo en equipo como eixe do proceso de investigación.	Traballar en equipo para fomentar unha actitude de respecto e tolerancia cara as diferentes opinións.	CSC, CSIEE.
	Emprego das medidas do tempo para o análises de resultados.	Ter en conta a duración das diferentes experimentacións como un punto importante nas conclusións.	CMCT, CD.
E. PLÁSTICA	Uso de diferentes formas, texturas e cores nas producións.	Realizar composicións plásticas a través de diferentes métodos artísticos.	CCL, CD, CCEC.
	Elaboración de debuxos e ilustracións do medio natural.		
	Creación de bitácoras.	Reproducir o medio natural.	

1. CCL → o máximo expoñente desta competencia desenvólvese a través das exposicións orais, dun xeito coherente e argumentado: mediante o papel interpretativo de Darwin, a exposición nos diferentes vídeos creados para o blog e a elaboración de poemas. Trabállase mediante o emprego autónomo e responsable da biblioteca escolar como centro de procura de información, así como coa elaboración e creación de textos de diferente tipoloxía.
2. CMCT → mediante o traballo na resolución de problemas e o desenvolvemento de experimentos científicos, eixe primordial do presente proxecto.
3. CD → a través do tratamento de información: buscando, seleccionando e comunicando os contidos traballados, tendo en conta a importancia de citar as fontes empregadas.
4. CAA → é fundamental fomentar a autonomía do alumnado no proceso de investigación mediante retos a través do blog.
5. CSC → o traballo cooperativo foi a base de moitas das actividades propostas, así como o respecto polas creacións propias e alleas.
6. CSIEE → o alumnado participou de xeito activo na proposta de actividades, colaborando na toma de decisións de diferentes experimentos e asumindo responsabilidades nas tarefas complementarias como a “Feira na rúa”.
7. CCEC → traballáronse diferentes manifestacións culturais e elaboráronse creacións na área de Plástica, así como bitácoras. Visitamos o Museo do Prado.

	CONTIDOS CURRICULARES	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS TRABALLADAS
LINGUA E LITERATURA	Uso da biblioteca escolar para o desenvolvemento do proxecto Mundego e para a procura de información.	Empregar a biblioteca escolar como recurso formativo. Fomentar o hábito lector.	CCL, CD, CCEC.
	A poesía como recurso para expoñer emocións.	Realizar diferentes composicións poéticas.	
	Participación en diferentes situacións comunicativas na aula.	Traballar a expresión oral e a comunicación non verbal nas exposicións de aula.	
	Traballo coas novas tecnoloxías como recurso creativo.	Empregar diferentes recursos informático para a creación de contidos.	CCL, CD, CSC, CCEC.
	Creación de textos informativos: o cartel publicitario.	Elaborar carteis publicitarios contra o abandono animal.	
MATEMÁTICAS	Expresión verbal do proceso de razoamento dun problema.	Expresar verbalmente o proceso seguido para a resolución dun problema.	CCL, CMCT, CD.
	Recollida e clasificación de datos.	Recoller e rexistrar a información obtida, empregando diferentes recursos de representación gráfica como táboas de datos.	
	O erro como fonte de coñecemento.	Entender que no proceso de investigación os erros serven para reconducir e extraer conclusións.	CAA, CSIEE.

RELACIÓN DAS TAREFAS MÁIS IMPORTANTES REALIZADAS POLO ALUMNADO.

Nas primeiras semanas do trimestre, presentamos a temática do proxecto e buscamos información sobre diferentes viaxeiros e viaxeiras. Concretamos unha hora na biblioteca todos os venres.

2. Calendario de tarefas.

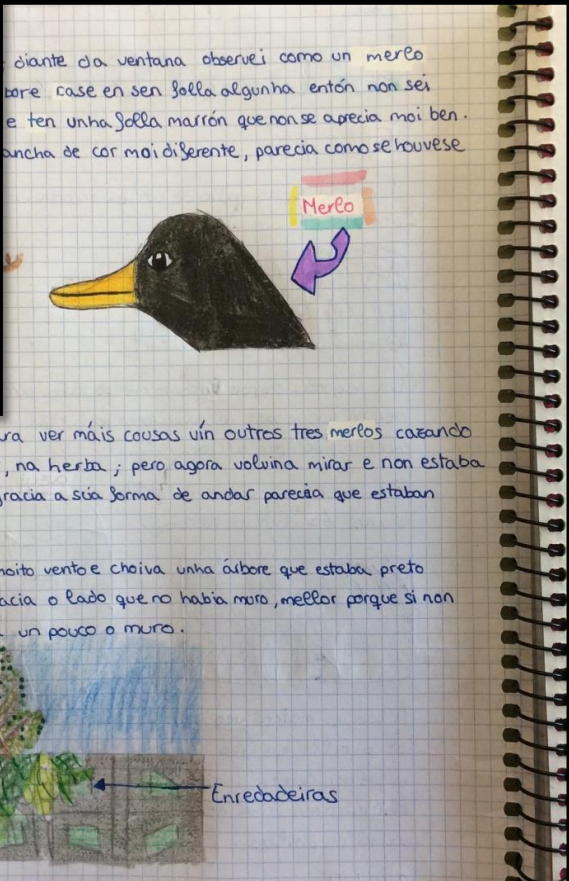
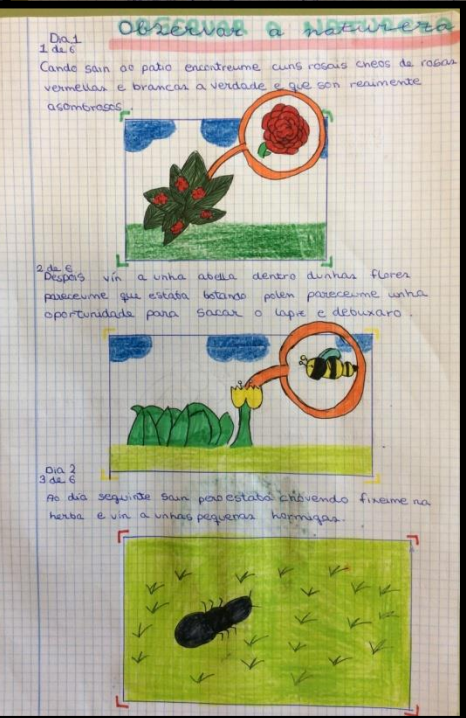
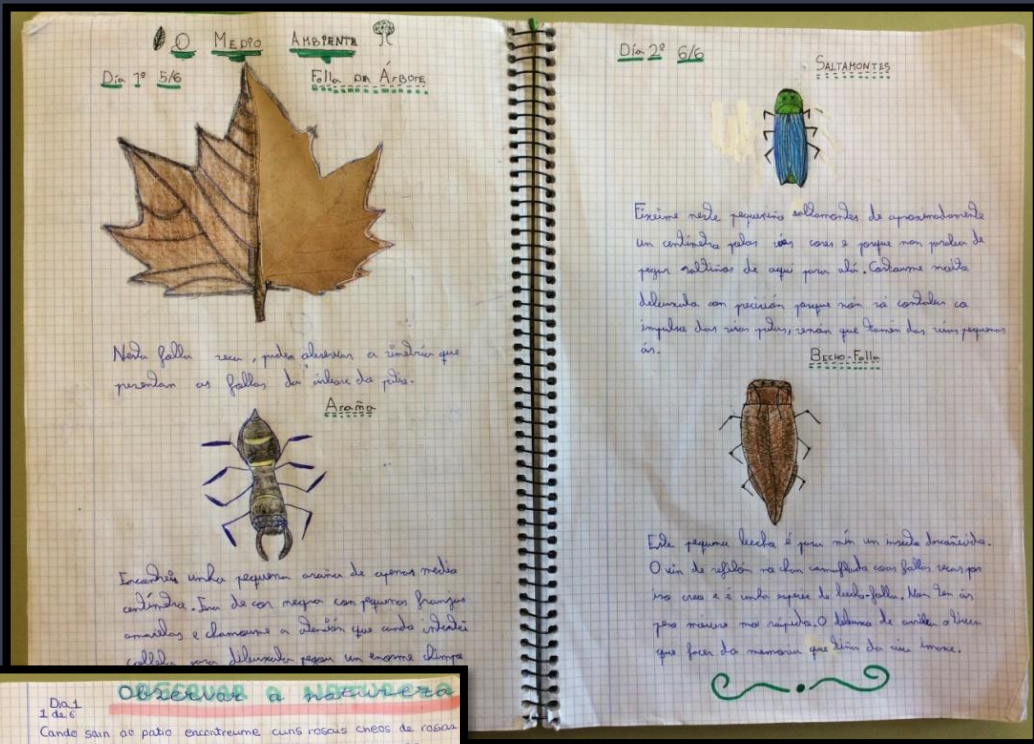
OUTUBRO							NOVEMBRO							DECEMBRO						
L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7				1	2	3	4						1	2
8	9	10	11	12	13	14	5	6	7	8	9	10	11	3	4	5	6	7	8	9
15	16	17	18	19	20	21	12	13	14	15	16	17	18	10	11	12	13	14	15	16
22	23	24	25	26	27	28	19	20	21	22	23	24	25	17	18	19	20	21	22	23
29	30	31					26	27	28	29	30			24	25	26	27	28	29	30
														31						

XANEIRO							FEBREIRO							MARZO						
L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D
	1	2	3	4	5	6					1	2	3					1	2	3
7	8	9	10	11	12	13	4	5	6	7	8	9	10	4	5	6	7	8	9	10
14	15	16	17	18	19	20	11	12	13	14	15	16	17	11	12	13	14	15	16	17
21	22	23	24	25	26	27	18	19	20	21	22	23	24	18	19	20	21	22	23	24
28	29	30	31				25	26	27	28				25	26	27	28			

ABRIL							MAIO							XUÑO						
L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D	L	M	M	X	V	S	D
1	2	3	4	5	6	7			1	2	3	4	5					1	2	3
8	9	10	11	12	13	14	6	7	8	9	10	11	12	3	4	5	6	7	8	9
15	16	17	18	19	20	21	13	14	15	16	17	18	19	10	11	12	13	14	15	16
22	23	24	25	26	27	28	20	21	22	23	24	25	26	17	18	19	20	21	22	23
29	30						27	28	29	30	31			24	25	26	27	28	29	30

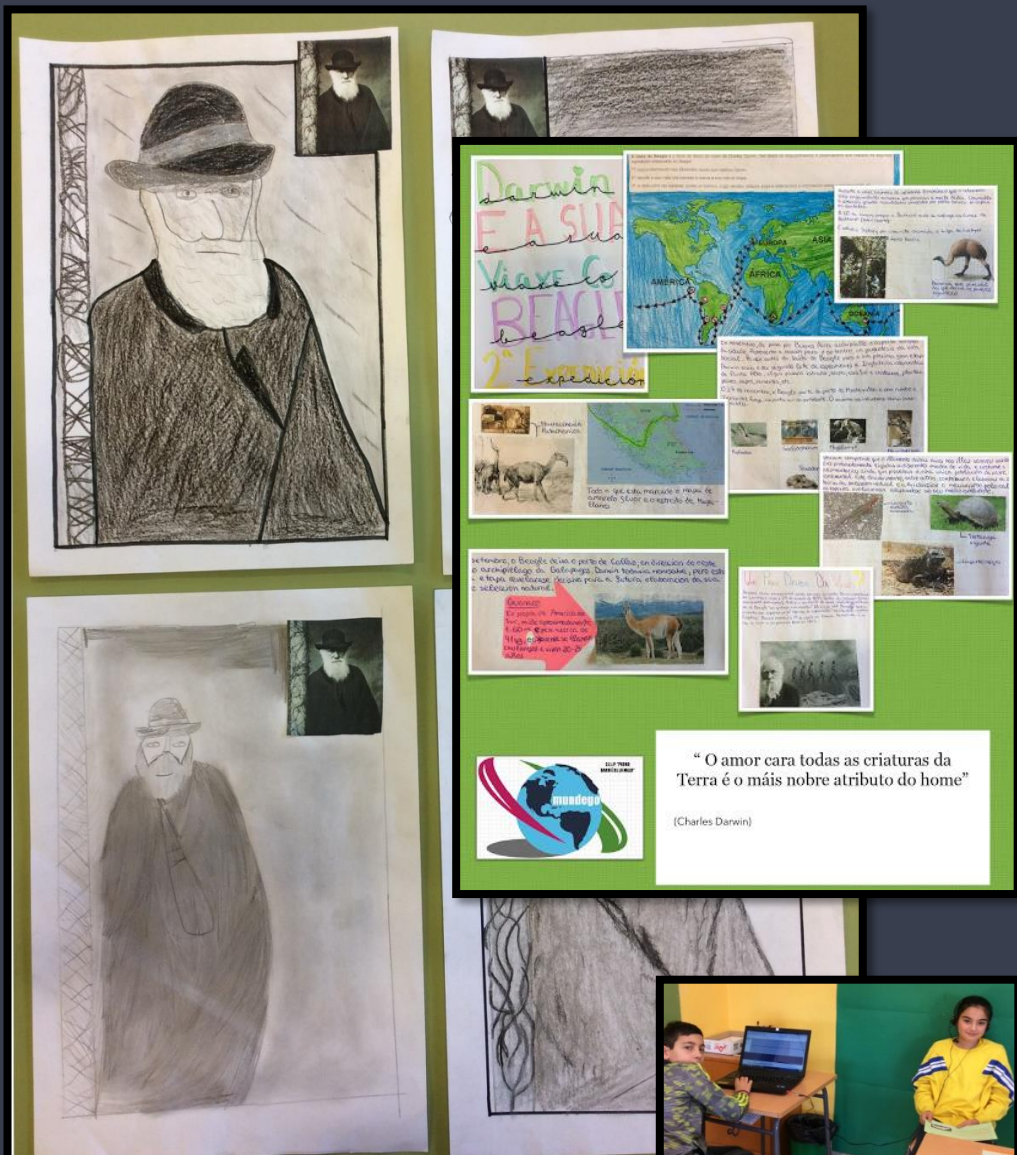
■	Actividades complementarias
■	Poética diversas
■	Experimentos e investigación
■	Mulleres na ciencia
■	Comemoracións
■	Educación en valores
■	Procura de información na biblioteca

	TÍTULO DA ACTIVIDADE	BREVE DESCRICIÓN	DATA	ENLACE
1º TRIMESTRE	A nosa biblioteca	Presentación do proxecto “Mundego” e selección de logotipo.	25/10	actividade
	Que sabemos sobre viaxes?	Elaboración dun vídeo sobre os coñecementos previos sobre o tema.	29/10	actividade
	A viaxe de Darwin	Presentación do viaxeiro escollido para dar comezo ao proxecto.	12/11	actividade
	Quen era Charles Darwin?	Procura de información na biblioteca sobre Charles Darwin.	12/11	actividade
	A vida de Charles Darwin	Elaboración da biografía de Charles Darwin.	16/11	actividade
	Mes da ciencia	Realización de diferentes experimentos no mes de novembro.	21/11	actividade
	Animais en perigo	Procura de información sobre animais en perigo de extinción.	28/11	actividade
	A extinción de especies	Elaboración dun vídeo sobre a extinción de especies.	29/11	actividade
	Exposición sobre os koalas	Realización de exposicións sobre diferentes especies traballadas.	3/12	actividade
	Unha visita especial	Visita dunha clínica veterinaria para falar sobre os coidados dos animais.	11/12	actividade
	Carteis contra o abandono animal	Realización de carteis en contra do abandono de animais.	12/12	actividade
	Valores para o Nadal	Elaboración dun vídeo para felicitar as festas do Nadal.	13/12	actividade
	Monólogo dun can	Adaptación dun relato de Antonio Gala sobre o abandono de cans.	14/12	actividade
	Libros de animais	Lectura de diferentes novidades literarias sobre libros de animais.	17/12	actividade
	Saída á Fábrica do Castro	Visita á fábrica de cerámica do Castro de Sada.	20/12	actividade

TÍTULO DA ACTIVIDADE	BREVE DESCRICIÓN	DATA	ENLACE
Colaborando co mural da biblioteca	Realización do panel expositivo do proxecto da biblioteca do centro.	28/1	actividade
Seguimos experimentando!	Realización de diferentes experimentos sinxelos.	29/1	actividade
Sorpresa!	Colaboración co C.P.I. Castro Baxoi para traballar sobre os animais.	30/1	actividade
Viaxa pola Paz	Lecturas recomendadas dende a biblioteca do centro, sobre a paz.	30/1	actividade
Primeira etapa da investigación da candea	Comezo da investigación dun pequeno proxecto sobre os espazos.	31/1	actividade
Segunda etapa da investigación da candea	Realización de espazos para seguir coa investigación da candea.	4/2	actividade
Especies invasoras	Investigación sobre diferentes especies invasoras.	5/2	actividade
Terceira etapa da investigación da candea	Continuamos coa investigación da candea traballando o volume.	6/2	actividade
Mulleres coa ciencia!	Presentación dun reto: descubrir diferentes científicas.	7/2	actividade
Científica 1	Descubriendo a Rita Levi-Montalcini.	8/2	actividade
Mulleres coa ciencia 2	Presentación do segundo reto.	8/2	actividade
Científica 2	Descubriendo a Marie Curie.	11/2	actividade
Mulleres coa ciencia 3	Presentación do terceiro reto.	11/2	actividade
Día internacional da muller e da nena na ciencia	Resaltar a importancia da educación en valores: mulleres na ciencia.	11/2	actividade
Científica 3	Descubriendo a Gertrudi Belle Elion.	12/2	actividade
Especies invasoras: a avespa asiática	Información sobre a avespa asiática como especie invasora.	12/2	actividade
Charla sobre especies invasoras	Vista dunha asociación para falar sobre diferentes especies invasoras.	12/2	actividade
Mulleres coa ciencia 4	Presentación do cuarto reto.	14/2	actividade
Científica 4	Descubriendo a Margarita Salas.	15/2	actividade
Mulleres coa ciencia 5	Presentación do quinto reto.	18/2	actividade
Científica 5	Descubriendo a Hipatia.	19/2	actividade
Visita dunha protectora	Visita dunha protectora de animais para falar sobre o abandono.	19/2	actividade
Preparándonos para o Entroido	Elaboración da decoración do Entroido: os animais.	22/2	actividade

2º TRIMESTRE

2º TRIMESTRE

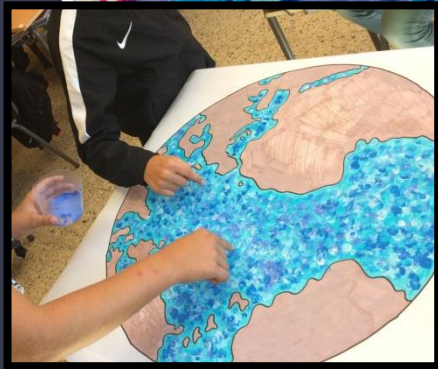
3º TRIMESTRE

TÍTULO DA ACTIVIDADE	BREVE DESCRICIÓN	DATA	ENLACE
Día de Rosalía	Elaboración de poéticas diversas sobre o día de Rosalía de Castro.	25/2	actividade
Mulleres coa ciencia 6	Presentación do sexto reto.	26/2	actividade
Científica 6	Descubriendo a Jane Goodall.	27/2	actividade
Máis experimentos!	Traballo no laboratorio realizando diferentes experimentos.	27/2	actividade
Conclusións da investigación da candea	Conclusións e exposición de resultados sobre a investigación.	28/2	actividade
Animalada de Entroido!	Disfraces sobre diferentes especies animais.	1/3	actividade
Mulleres coa ciencia 7	Presentación do sétimo reto	7/3	actividade
Descubriendo científica no 8 de marzo	Elaboración dun vídeo sobre Ánxeles Alvariño.	8/3	Actividade
Resultados de "mulleres coa ciencia"	Resultados dos gañadores e gañadoras dos retos.	11/3	Actividade
Reto pequechxs 1	Elaboración de poesía sobre animais en perigo de extinción.	11/3	Actividade
Charla sobre animais domésticos	Visita dunha asociación para falarnos sobre o coidado ás mascotas.	12/3	Actividade
Semana da prensa	Lectura colectiva de xornais e elaboración de noticias de animais.	13/3	actividade
Reto pequechxs 2	Elaboración de poesía sobre animais en perigo de extinción.	18/3	actividade
Día mundial da poesía	Lectura de diferentes libros sobre poesía.	21/3	actividade
Investigando fósiles	Elaboración de traballos sobre os fósiles descubertos por Darwin.	25/3	actividade
Animais de granxa	Visita a unha granxa.	27/3	actividade
Compartindo poesía	Elaboración dun stop motion e lectura poética a infantil.	28/3	actividade
Descubriendo paraxes	Saída ao Castelo de Santa Cruz.	29/3	actividade
Feira matemática	Celebración da feira matemática e presentación de traballos.	30/3	actividade
Creando fósiles no día das Artes Galegas	Creación de falsos fósiles na área de Plástica.	1/4	actividade
Lectura do diario do Beagle no día do libro infantil	Lectura en voz alta do libro de Alan Gibbons.	2/4	actividade
Reto pequechxs 3	Elaboración de poesía sobre animais en perigo de extinción.	4/4	actividade
O xogo de Darwin	Creación dun xogo online sobre preguntas da vida de Darwin.	10/4	actividade
Dialogando sobre Darwn	Diálogos ao aire libre sobre o traballo previo da viaxe de Darwin.	12/4	actividade

DE VIAXE CON DARWIN.

“O ser humano selecciona para o seu ben, mentres que a natureza o fai para o ben común”
(Charles Darwin)

3º TRIMESTRE

TÍTULO DA ACTIVIDADE	BREVE DESCRICIÓN	DATA	ENLACE
Día do libro: as nosas lecturas favoritas	Creación dun vídeo sobre os motivos da lectura e representación de contos.	23/4	actividade
Proxecto da biblioteca	Completar os pasaportes viaxeiros do proxecto da biblioteca.	23/4	actividade
Último reto pequechxs!	Último reto proposto sobre adiviñas de animais en perigo de extinción.	24/4	actividade
O Gatipetro e as novas especies	Lectura do conto de Álvaro Cunqueiro e creación de especies.	26/4	actividade
Preparándonos para a ciencia na rúa!	Realización dun vídeo sobre algún dos experimentos traballados.	29/4	actividade
Día da ciencia!	Participación na ciencia na rúa.	4/5	actividade
Creando especies	Vídeo explicativo das especies novas creadas polo alumnado.	6/5	actividade
Os nosos haikus	Elaboración dun vídeo cos haikus creados na materia de lingua galega.	9/5	actividade
Maios	Recitado de haikus e vestindo o maio do centro.	14/5	actividade
Seguimos descubrindo espazos naturais	Saída á lagoa de Sobrado dos Monxes.	15/5	actividade
Animais que curan	Visita dun educador canino.	16/5	actividade
Visita ao Monte de San Pedro	Saída ao Monte de San Pedro.	23/5	actividade
Resposta do reto!	Solución ao reto proposto na saída a Sobrado dos Monxes.	30/5	Actividade
Exposición sobre “A viaxe do Beagle”	Exposición na Casa da Cultura sobre o noso proxecto .	31/5	Actividade
Bitácoras no día do medio ambiente	Creación de cadernos bitácora sobre diferentes observacións do entorno.	5/6	Actividade
Retratando a Charles Darwin	Elaboración de retratos con diferentes técnicas.	6/6	Actividade
Visita ao zoo de Madrid	Visita ao zoolóxico para coñecer algunha das especies traballadas.	14/6	Actividade
Club de poetas	Elaboración de diferentes poemas e recitado na aula.	20/6	actividade

3. Breve descripción do proceso de deseño.

- Ideas previas.
- Presentación do viaxeiro.
- Procura de fontes de información.
- Desenvolvemento de tarefas.
- Alumnado e profesorado participante.

A) IDEAS PREVIAS: Que sabemos sobre viaxes? Que é para nós viaxar? Coñecemos algún viaxeiro ou viaxeira importante?

B) PRESENTACIÓN DO VIAXEIRO: Quen era Charles Darwin? Que sabemos sobre a súa vida? Que lugares visitou? Que defendía a súa “Teoría da evolución”?

C) PROCURA DE FONTES DE INFORMACIÓN: Búsqueda na biblioteca de distintos libros que nos axuden a resolver dúbidas e obter información. Acceso á aula de informática para investigar. Selección de materiais e cita de fontes.

D) DESENVOLVEMENTO DE TAREFAS: As tarefas que se desenvolven ao longo do curso están distribuídas por trimestres segundo o avance da investigación, tendo en conta os días de obrigada conmemoración. Moitas delas xorden do propio proceso de aprendizaxe e das diferentes inquiredanzas que van nacemento (como a investigación da candea).

A figura de Charles Darwin serve como fío condutor de todas elas: xeralmente é o propio Darwin quen nos propón un reto a través de vídeos ou cartas.

ALUMNADO E PROFESORADO PARTICIPANTE:

Os protagonistas deste proxecto foron os rapaces e rapazas de 6^aC. A titora foi a encargada de propor retos, actividades e tentar fomentar a motivación do grupo. Pero ningunha das actividades realizadas poderían desenvolverse sen o esforzo, curiosidade, compromiso e traballo do alumnado. Eles e elas son os condutores do barco: buscando información, investigando, resolvendo dúbidas, elaborando paneis expositivos, expoñendo nos vídeos, compartindo experiencias, elaborando poesías, creando materiais...

4. Documentación elaborada para o profesorado e alumnado.

- Pasaportes viaxeiros para poder consultar libros de viaxes na biblioteca do centro.
- Logotipo do proxecto “Mundego” e panel expositivo.
- Elaboración de cartas de Charles Darwin para propor diferentes retos.
- Biografía de Charles Darwin.
- Pistas sobre as diferentes mulleres científicas.
- Vídeos de presentación de diferentes especies de animais en perigo de extinción.
- O xogo de Charles Darwin.
- Materiais para a realización da investigación da candea.
- Guións e textos expositivos para os diferentes vídeos explicativos.
- Bibliografía para a investigación.

5. Recursos empregados para a investigación.

- Diferentes elaboracións propias de vídeos e presentación de distintas especies de animais, recursos fotocopiabiles, material fuxible e de refugallo, diferentes páxinas web (fundamentalmente a [galipedia](#)) e libros.

6. Difusión de traballos entre a comunidade educativa.

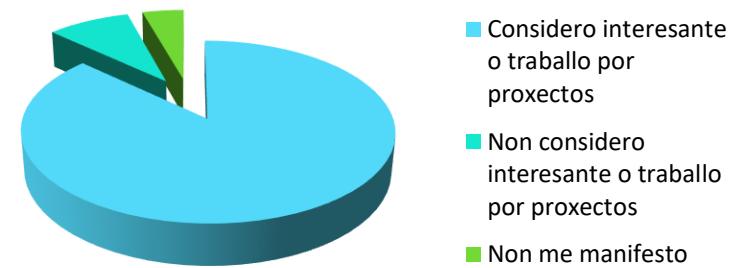
- Panel expositivo.
- Presentacións a diferentes aulas do centro.
- Colaboración co alumando de infantil doutro centro educativo.
- Exposición do proxecto na Casa da Cultura de Sada.
- Blog “Mundego”.
- A través de diferentes redes sociais.

- **PANEL EXPOSITIVO** → no corredor da entrada do centro educativo está exposto un panel coas diferentes etapas do proxecto de viaxes, onde o alumnado de 6º C coloca diferentes informacións sobre A viaxe do Beagle.
- **PRESENTACIÓN A DIFERNTES AULAS DO CENTRO** → Na semana da ciencia, os rapaces e rapazas de 6º C convidaron ao alumnado de 4º de primaria para expoñer diferentes experimentos. Un alumno realizou a presentación a través da figura de Charles Darwin, vestíndose coma el e escribindo unha carta no seu nome. Na semana da poesía, compartiron o conto do “Peizoque Roque” co alumnado de educación infantil, mediante un recitado e a representación da historia.
- **COLABORACIÓN DO ALUMNADO DOUTRO CENTRO** → Creáronse adiviñas poéticas sobre diferentes especies animais en perigo de extinción, dun xeito moi sinxelo, para que os nenos e nenas de tres anos do C.P.I. do Castro Baxoi puidesen investigar sobre elas.
- **EXPOSICIÓN DO PROXECTO** → Realizouse unha exposición de todo o proxecto da viaxe do Beagle na Casa da Cultura de Sada.
- **BLOG MUNDEGO** → Todas as actividades desenvolvidas están aloxadas no blog de aula.
- **REDES SOCIAIS** → A biblioteca do centro educativo e o seu Facebook actuaron moitas veces de canle de difusión das actividades do proxecto.

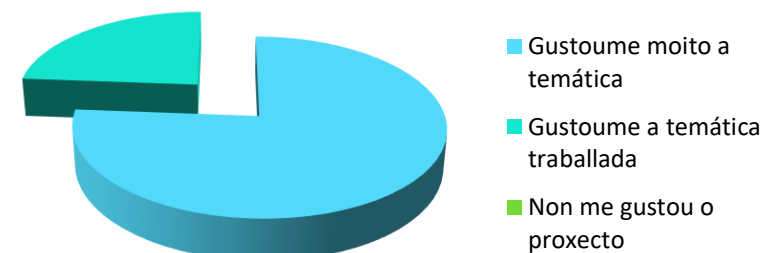
7. Avaliación do proxecto.

- AVALIACIÓN DO APRENDIDO CO PROXECTO → A través das diferentes probas, retos e xogos, avaliáronse diferentes contidos traballados no proxecto.
- ELABORACIÓN DO GRAO DE MOTIVACIÓN E INTERESE POLO PROXECTO REALIZADO → O alumnado realizou unha pequena enquisa sobre o grao de satisfacción ao finalizar o proxecto, en relación á temática traballada.
- ENQUISA ÁS FAMILIAS → Opinión sobre o traballo realizado co proxecto.

Interese das familias

Temática

- AUTOAVALIACIÓN: Reflexión se, como titora, conseguín alcanzar os obxectivos propostos:
 - *Mellorar a competencia lingüística do alumnado.*
 - *Fomentar a colaboración entre o alumnado da aula.*
 - *Potenciar o uso e o tratamento da información.*
 - *Desenvolver o método científico.*
 - *Traballar a educación ambiental.*
 - *Gozar dos textos poéticos.*

8. Función da biblioteca escolar no proceso.

A biblioteca escolar é o eixe que vertebra este proxecto. Dende ela propúxose o traballo dunha temática conxunta sobre viaxes. Dende o equipo de biblioteca, tentaron fomentar a hábito lector do alumnado seleccionando libros de viaxes e mediante un concurso de pasaportes viaxeiros.

Por outra banda, a biblioteca do centro non soamente é un lugar de procura de información ou enriquecemento lector, tamén serve de espazo de reunión, comunicación e difusión de traballos.

